

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Prima Duo Sæcula Complectens

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1758

VD18 13322648

§. 41. Idea veri Gnostici.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66002)

Sæculum II.
A. C. 194.

sine Nomine, nam quæ Nomina ipsi imponimus, impropria sunt, sive unum, aut Bonum, aut Spiritum, aut Ens, aut Patrem, aut Deum, aut Creatorem, aut Dominum nominemus; nulla ex his vocibus Deo propria est, sed propter nostram impotentiam speciosis his Nominibus utimur, ut mentis nostræ de Divinitate conceptum figamus, ne ad aliena exeret. Res duobus modis cognoscibiles sunt, vel per id, quod in seipsis sunt, vel per similitudinem, aut relationem, quam ad res alias habent; at nihil horum convenit Deo. Tandem nec Deus alicujus scientiæ demonstratione comprehendendi potest, quippe demonstratio fundatur in eo, quod est prius, & magis notum; quid vero Deum, qui æternus est, potuit præcedere? nulla ergo alia Deum incomprehensibilem cognoscendi nobis superest via, nisi per Verbum ejus, & Gratiā.

§. XLI.

Idea veri Gnostici.

p. 616.
p. 648.

In Libro sexto Clemens Alexandrinus sui Gnostici, & virtutis Christianæ Ideam incipit exhibere, cujus non nisi prima elementa in suo Pædagogo contineri dicit. Verum Gnosticum inquit; quales fuissent Jacobus, Petrus, Joannes, Paulus, & alii Apostoli, omnia scire, & omnia comprehendere cognitione certa;
hanc

hanc scientiam seu Gnosin, unde nomen
 fortitur, omnium consiliorum, & actio-
 num ejus esse principium, & etiam ad
 notitiam rerum aliis hominibus incom-
 prehensibilem extendi, eo quod sit Dis-
 cipulus Verbi, cui nihil incomprehen-
 sibile sit. Fidem, esse summariam cog-
 nitionem veritatis, homini maxime neces-
 sariæ; scientiam, esse demonstrationem
 firmam eorum, quæ per fidem didiceri-
 mus; per Philosophiam viam sterna ad
 fidem, in qua scientia fundetur.

Tum in hunc modum pergit: *Vere
 Gnosticus non amplius passionibus obnoxius
 est, nisi tantum conservando corpori ne-
 cessariis, quales sunt fames, & sitis; in
 illas vero, quæ possunt animum perturba-
 re, dominium obtinuit; immo nec illas
 patitur, quæ ex se bonæ videntur, quales
 sunt audacia, æmulatio, gaudium, deside-
 rium. Anima ejus solide quiescit, ab
 omni mutatione libera. Non opus est ei
 audacia, cum nihil triste in hac vita acci-
 dere possit, aut ab amore Dei separare.
 Non opus est ei tranquillitatem animi re-
 vocare, cum nunquam turbetur, sciens,
 omnia Dei Providentia regi. Non irasci-
 tur, & non commovetur, quia totus ad
 Deum conversus, ejus solius amore occupa-
 tur, nec aliquam Creaturarum ejus odisse
 potest. Nemini invidet, quia nihil ipsi
 deest. Neminem amat amicitia vulgari,
 sed*

Sæculum II.
 A. C. 191.

Lib. 7. p. 732.
 p. 710.

Sæculum II.

A. C. 194.

p. 652.

sed per creaturas ad amorem Creatoris ascendit. Nullius rei desiderio vexatur, nam satiata est anima ejus, & per charitatem Dilecto suo conjuncta; hujus Charitatis exercitium non consistit in motu violento, sed est arctissima unio animæ cum Bono suo, quod omni tempore, & loco amplectitur; anima ejus jam illuc per charitatem pervenit, quo tendere oportebat, & nihil cupit ulterius, quia ultimo fine suo potitur, quantum hujus status admittit conditio.

p. 654.

Gnosticum a suis passionibus liberatum melius, quam iis coercendis intentum dixeris. Contemplationis deliciis jugiter fruatur, nec fruendo exsatiatur, hinc levibus hujus sæculi oblectamentis non afficitur; non est, cur ad terræ bona respiciat, cum lucem inaccessibilem intueatur; jam per Charitatem cum Domino habitat, quamvis corpore adhuc in terra commorari videatur. Non hac se vita liberat, quia illicitum est, sed animam suam a terrenis affectibus liberam servat. Permittit sine voluptatis sensu, ut corpus suum rebus utatur necessariis, ne propriæ causa necis sit; talis ergo contemnere assuescet, quidquid corpus affligere potest; omnis voluptatis diu noctuque inimicus inflexibilis. Vita ejus frugalis reddet temperantem, compositum, gravem. Paucis erit contentus, nec his paucis cor suum affiget, aut ultra necessi-

necessitatem utetur; tempus, quod n-
triendo corpori dare cogetur, perditum
reputabit.

Sæculum II.
 A. C. 194.

Clemens ulterius designat, quid scien-
 tiæ humanæ Gnostico suo prodesse pos-
 sint; *erunt nempe recreatio, cum a magis*
seriis remittere voluerit, quasi sub finem
mensæ bellaria. Ait; infirmorum esse,
 Philosophiam Ethnicorum timere; fidem
 ejus, quæ illorum argutiis labefactari
 possit, valde tenuem esse; veritatem
 vinci non posse, at falsitatem, & menda-
 cium cum tempore evanescere. Usus
 Musicæ ordinat ad bonos mores, *super*
mensam, inquit: *cantamus, & alter alteri*
propinamus; sic cupiditates nostras quasi
fascino eludimus, & Deum pro cibis ani-
mæ, & corporis, totque beneficiis abundan-
ter collatis laudamus. Gnosticus minimi
 facit, diu vivere, maximi autem bene vi-
 vere. Postquam liberos genuerit, uxorem
 pro sorore colet; soror enim ejus erit,
 quando mortalia corpora exuerint. Omni
 hora corde ad Deum orat; & primo qui-
 dem pro remissione suorum peccatorum, &
 deinde pro gratia non amplius peccandi;
 ut bonis actibus, & puro corde ad viden-
 dum Deum facie ad faciem per Filium ejus
 pervenire valeat. Ait etiam, verum Sa-
 cerdotem, & verum Diaconum non ideo
 esse justum, quia Sacerdos est, sed ideo
 in Sacerdotem fuisse assumptum, quia
 justus

p. 695.

p. 655.

p. 659.

p. 664.

p. 665.

p. 667.

Sæculum II. justus vel fuisset, vel talis crederetur.
 A. C. 194. Diversos in Ecclesia ordines Episcoporum, Presbyterorum, & Diaconorum diversos Angelorum in cœlesti Gloria Choros referre.

p. 697.

Clementis
 Alexandrini.
 Stromata.

Tum pergit: *Philosophia solis Græcis placuit, nec tamen omnibus. Philosophorum singuli paucos numeravere Discipulos. Magistri nostri Doctrina non Judææ finibus contineri potuit, sed in omnem terram dilatata, & Græcis, & Barbaris, nationibus, urbibus, & oppidis digna fide visa est; cum amicam veritatis vim nec integræ familiæ, nec homines privati, nec Philosophorum multi possent repellere. Ethnicorum Philosophorum Doctrina vel exiguæ urbis Magistratu persequente dissipatur; in Doctrinam vero nostram Christianam arma sumpserunt Imperatores, Reges, Provinciarum Rectores, eorumque vicarii; innumerabilis hominum multitudo Christianam Religionem persequitur, eamque exterminare tota virium contentione adnititur; quid inde expectes, nisi universale Christianorum excidium? ita quidem, si rem humana prudentia metiaris; at ecce! his nihil obstantibus, Christiana Religio viget, floret, & dilatatur.*

In Libro septimo Clemens probat, Gnosticum solum esse vere pium; ut Atheismi calumniam refelleret, ex qua potissimum Gentiles ansam Christianos perse-

persequendi arripiebant. *Gratissimum*, inquit: *Deo servitium exhibet, dum Gnosticus curam animæ suæ gerit, & Deo iugiter per Charitatem adhæret. Homines duplici beneficiorum genere demereri possumus, uno, dum eos perficere, & meliores reddere studemus, altero, dum eis in quacunque necessitate subvenimus; in Ecclesia Sacerdotes primo modo Charitati in proximum satisfaciunt, & Diaconi modo altero; ita Gnosticus, dum hominibus prodest, Deo servit, namque potissima ejus cura est hominem a Deo aberrantem reducere. Nihil melius super terra, homine Deum amante, nec in Cælo quid melius Angelo beato; optima vero, perfectissima, sanctissima, potentissima, augustissima, clementissima est natura Filii, quæ soli Omnipotenti proxima est.*

Sæculum II.
A. C. 194.

p. 700.

p. 702.

Ex his verbis Clemens naturam Filii Dei a natura Patris distinguere videtur, nisi alibi diceret: *Noster Pædagogus est Deus JESUS, Verbum, totius naturæ humanæ Dux, & Princeps, Deus amator hominum. Et iterum: Deus nihil odio habet, nec Verbum, ambo enim unum sunt, id est, Deus. Et rursus: Deus universi solus est bonus, justus, Creator, Filius in Patre. Item in fine Pædagogi: Laudemus, & gratias agamus soli Patri, & Filio; Filio, & Patri Pædagogo nostro, & Filio Magistro nostro cum S. Spiritu.*

I. Pæd. c. 7.
p. 109.

c. 8. p. 113.
p. 119.

Omnia

Saeculum II.
A. C. 194.

p. 198.

p. 706.

p. 707.

p. 719.

p. 708.

Omnia uni, in quo sunt omnia; per quem omnia unum sunt. Et in libro quinto Stromatum explicans extum Platonis, ait: *Non possum eum aliter intelligere, quam de Sancta Trinitate. Nam tertius est Spiritus Sanctus, & Filius est secundus.*

Actio Gnostici perfecti est, conversari cum Deo per Summum Pontificem, cujus similitudinem exprimere, quantum potest, conatur, Deo in omnibus serviens. Grata Deo Sacrificia sunt virtutes; scientia humilitati conjuncta, subicere intellectum, amorem proprium enecare, veterem hominem occidere, id est, peccatum, & concupiscentiam ejus. Deus nec voluptate sensibili, nec aliquo commodo moveri potest, unde sequitur, nec Sacrificiis indigere, nec oblationibus, ad templorum ornatum fervientibus, nec ulla gloria externa. Non Sacrificiorum sumptus, sed mentis affectum requirit. Etenim tota Gentilium Religio in hoc cultu exteriori absoluebatur. Ulterius juxta Clementem, nihil magis Deo simile est, quam anima justii, formata secundum exemplar Legis æternæ Verbi, quod est prima Dei Imago, ita ut homo ordine tertius sit. Hoc ideo dicitur, ut Idolis vera Dei imago opponatur. Gnosticus Deum honorat non certis locis alligatus, nec certis Diebus festis, sed tota vita sua, & in omni loco, ubi

ubi suæ Religionis homines invenit, aut etiam solus, cum Deum ubique præsentem credat. Tota vita ejus unum est festum, Deum laudat terram arando, navigando, in omni operatione, & situ. Nihilominus jam tunc quædam horæ erant orationi destinatæ, videlicet tertia, sexta, & nona. Mos erat, ut orantes vultum ad Orientem verterent, oculis, & manibus in Cælum erectis; etiam ad orationis conclusionem respondentes, pedes levabant. At Gnosticus semper oratione mentali exercebatur.

His S. Clemens subjungit: *Gnosticus omnibus hominibus, quantum in ejus potestate positum est, benefacit. Si regendis aliis a Deo constitutus est, sicut Moyses, sibi Subditos amore salutis eorum gubernat. Omnibus magni animi dotibus, fortitudine, constantia, liberalitate, magnificentia excellit, hinc est, quod nec vulgi querelis, nec ejusdem favore, aut adulatione flectatur. Est animo tranquillo, prudens, moderatus, temperans, dives, quia nihil est, quod desideret, & paucis contentus est, justus, beneficus, fidelis. Continuum orandi, resque Spirituales meditandi studium, facit lenem, affabilem, patientem, eundemque sibi ipsi severum, omnibus illicitis superiorem, nec voluptate, nec dolore vincendum. Temperantiæ ejus causa non est*

Sæculum II.
A. C. 194.

p. 728.

p. 719.

p. 722.

p. 724.

p. 709.

Sæculum II.
A. C. 194.

vanae gloriæ desiderium, sicut in Athletis, nec avaritia, nec vitæ, & sanitatis amor, nec rusticitas, & voluptatis ignorantia, sed rei cognitio, & solida Charitas. Si ratio exigat, ut inter alios judicet, erit Judex inflexibilis, nulli humano cedens affectui, nec a Justitiæ tramite latum unguem declinabit.

p. 726.

p. 728.

p. 747.

p. 729.

p. 741.

Sicut homo vulgaris petit a Deo sanitatem, ita Gnosticus perseverantiam in virtute postulat; offert orationes, & laudes; ante comestionem sacram Scripturam legit, sub mensa psalmos, & hymnos cantat, & iterum, antequam cubitum concedat. Orat etiam de nocte. Oratio ejus vocalis in multitudine verborum non consistit, orat in omni loco in secreto animæ suæ, in ambulatione, in conversatione, in quiete, sub lectione, in labore. Deum laudat sine interruptione, non solum mane dum surgit, & in meridie, sed etiam ambulans, dormiens, & vestes induens. Ad imitationem Seraphinorum Isaiaæ semper dat Gloriam Deo. Non jurat, nam verba ejus majorem fidem merentur, quam aliorum juramenta. Dignitas Gnostici multo magis crescit, si alios regere ipsi ex officio incumbat, iisque bonorum omnium maximum, quod in unione cum Deo consistit, procurare; Hujusmodi hominis tanta est perfectio, ut ad exemplum Apostolorum

in

in societate civili, vel etiam in Matrimonio vivens, solitario melior sit, qui sui tantum ipsius curam habens, procul ab insidiis, & periculis positus est, dum alter ex necessaria sollicitudine pro uxore, prole, domesticis, bonis temporalibus mille tentationibus patet, quibus virtus ejus probatur, absque ullo solidæ Charitatis, qua Deo conjungitur, dispendio.

Sæculum II.

A. C. 194.

§. XLII.

Idea Hæretici.

Tum Clemens objectionem diluit, quam tam Pagani, quam Judæi obtendebant Christianis, videlicet opinionum, & hæresum multitudinem, atque hæreses nemini, fidem suscepturo, impedimento esse debere, cum etiam inter Judæos, & Græcorum Philosophos plurimas sectas invenire sit; immo ipsam errantium diversitatem stimulo esse oportere, quo veritas majori cura, & conatu indagetur, atque ex tot errorum tenebris eruatur. Infallibiles dari regulas, ex quibus omnes illi damnandi sint, quos vel socordia, vel perversum præjudicium iisdem regulis uti prohibet. Exactam Doctrinam non nisi in sola, vera, & antiqua Ecclesia conformi sacris Scripturis posse inveniri. Hæreticos in Traditione

p. 753.

p. 755.

p. 757.

X x 2

nes